

Kérem, jellel jelölje be képzését!

AM01 Mechatronikus

AM11 Mechatronikus

AT01 Ipari termék- és formatervező

AKM1 VBK Környezetmérnök

ÁRAMLÁSTAN 1. FAKULTATÍV ZH 2012.10.25. KF51 AUD.MAX.

Név: .....

NEPTUN kód: ..... ÜLŐHELY sorszám.....

PONTSZÁM: $\Sigma 50p$ / p

1. példa (elméleti kérdések) (5p=5 x1pont) /

1.1 Hasonlítsa össze a **valós** ill. **ideális folyadékokat** legfontosabb sajátosságaik alapján!

VALÓS FOLYADÉK	IDEÁLIS FOLYADÉK

1.2 Mi a lényeges különbség a szilárd testek és (newtoni) folyadékokban ébredő csúsztatófeszültség és a deformáció közötti kapcsolatban? Az alábbi mennyiségek felhasználásával írja be a táblázat jobboldali celláiba! γ [rad]: szögdeformáció, τ [Pa]: csúsztatófeszültség

Bármely egyéb mennyiség használata esetén adja meg annak nevét és mértékegységét!

szilárd testek	
folyadékok	

1.3 Írja be a **nyomásgradiens vektor komponenseit** !

$$\text{grad } p = \quad \cdot \underline{i} + \quad \cdot \underline{j} + \quad \cdot \underline{k}$$

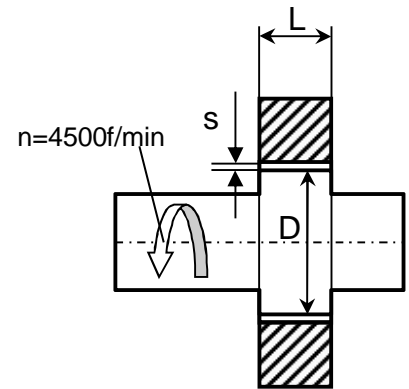
1.4 Definiálja az alábbi **áramlástan** fogalmakat !

PÁLYA:

1.5 Írja fel a **folytonosság (kontinuitás) tétel integrál alakját** ! Adja meg minden mennyiség nevét és mértékegységét is!

2. példa (9pont) /

Egy személyautó motor dupla vezérműtengelye összesen **N=20db** helyen csapágyazott azonos méretű ($L=25\text{mm}$; $\varnothing D=35\text{mm}$) siklócsapágyakkal. (Az ábra 1db ilyen csapágyat mutat). A vezérműtengelyek $n=4500\text{ford/perc}$ állandó fordulatszámmal forognak. A sraffozott álló csapágyház és a forgó tengely közötti rést ($s=0,05\text{mm}$) teljesen kitölti a motorolaj ($\nu=2,5 \times 10^{-5} \text{ m}^2/\text{s}$, $\rho_{\text{olaj}}=860\text{kg/m}^3$).

KÉRDÉSEK:

1.) Számítsa ki, hogy ezen a fordulatszámon mekkora a résekben ébredő csúsztatófeszültség miatti $N=20\text{db}$ csapágyra vonatkozó összes $P_{\text{veszt}}[\text{W}]$ veszteségteljesítmény!

2.) A $P_{\text{motor}}=50\text{kW}$ motorteljesítménynek hány %-át emészti fel ez a veszteségteljesítmény?

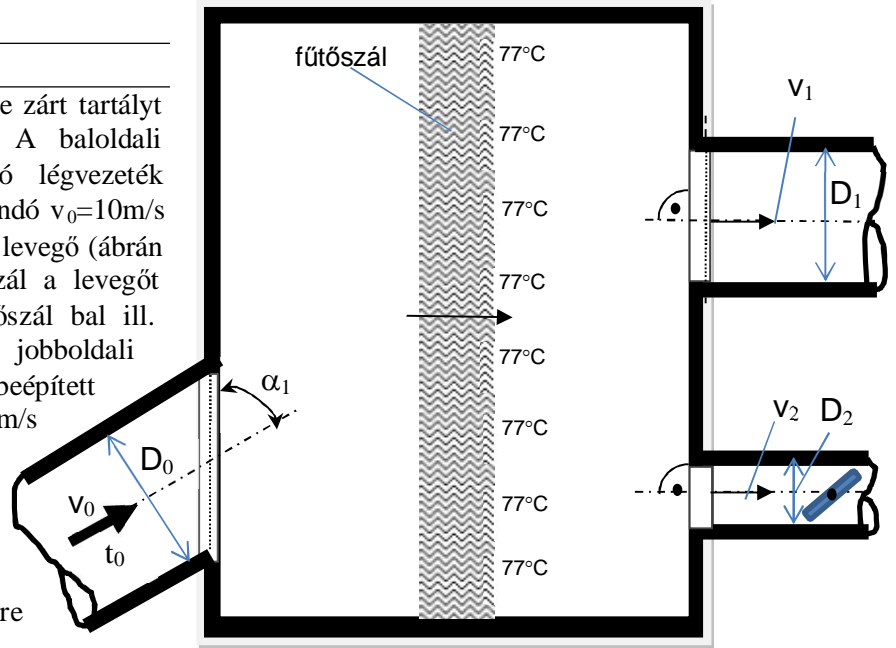
Feltételek: stationer állapot, összenyomhatatlan közeg, lineáris sebességprofil a vékony résein, a Newton-féle viszkozitási törvény használható.

MEGOLDÁS

3. példa (9pont) /

Egy, a három csőcsatlakozásától eltekintve zárt tartályt mutat az ábra felülnézeti metszetben. A baloldali oldalfalhoz egy $\varnothing D_0=250\text{mm}$ betápláló légvezeték csatlakozik $\alpha_1=60^\circ$ fokban. A csövön állandó $v_0=10\text{m/s}$ átlagsebességgel áramlik be $t_0=-3^\circ\text{C}$ hideg levegő (ábrán nyíllal jelölve). A tartályban lévő fűtőszál a levegőt 77°C hőmérsékletre melegíti fel. A fűtőszál bal ill. jobboldalán a hőmérséklet állandó. A jobboldali kisebb ($\varnothing D_2=100\text{mm}$) csőbe beépített pillangószeleppel állandó $v_2=10\text{m/s}$ kiáramlási átlagsebességet állítunk be.

A levegő sűrűség számításának szempontjából a nyomásváltozás elhanyagolható: $p_0 = 100500\text{Pa}$ értékkel számolhatunk. (Levegőre $R = 287\text{ J/kgK}$)

Kérdés: Határozza meg a nagyobb ($\varnothing D_1=200\text{mm}$,) kivezető csövön kiáramló levegő **átlagsebességét**, illetve mindkét (1) és (2) kivezető csőbeli **térfogat-** és **tömegáramot!**

MEGOLDÁS

4. példa (9pont) /

A mellékelt ábrán látható rendszerben a három különböző sűrűségű folyadék nyugalomban van. A baloldali tartály zárt, a vízfelszín felett $p_A = 80000\text{Pa}$ a nyomás. A jobboldali tartály p_0 nyomásra nyitott felszínű.

Adatok:

$g = 10\text{N/kg}$, $p_0 = 10^5\text{Pa}$

víz $\rho_1 = 1000\text{kg/m}^3$ $H_1 = 10\text{ m}$

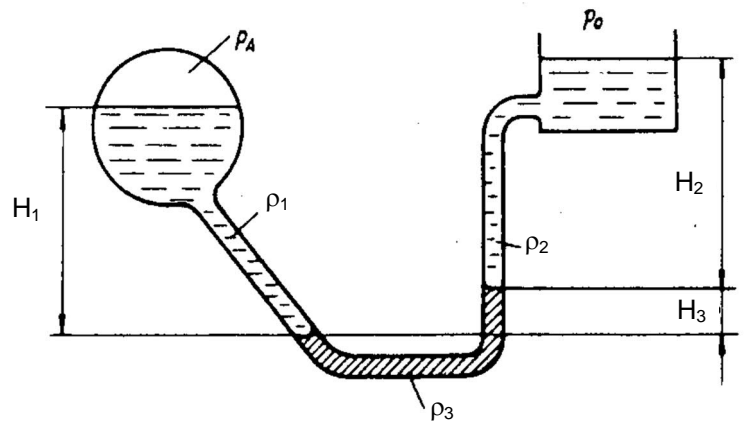
olaj $\rho_2 = 800\text{kg/m}^3$ $H_2 = ?$

higany $\rho_3 = 13600\text{kg/m}^3$ $H_3 = 0,15\text{ m}$

(Feltételek: stacioner állapot, súrlódásmentes, összenyomhatatlan közeg.)

KÉRDÉS:

Határozza meg, mekkora H_2 folyadékoszlop alakul ki ebben az állapotban!

MEGOLDÁS

5. FELADAT (9p) /

A Magas-Tátra 2632m magas Lomnici-csúcsára utazunk lanovkával Tátralomnicról indulva. 1722 méter a szintkülönbség. Feltételezve, hogy a lanovka kabinját induláskor tökéletesen hermetikusan be tudjuk zárni, a csúcsra érve mekkora és milyen irányú ((kifelé?/befelé?) $\underline{F}$ [N] erő hat a kabin ablakaira ($A_{\text{össz}}=8\text{m}^2$) a kabin belső tér és a külső tér közötti nyomáskülönbség hatására izotermikus atmoszféra feltételezéssel élve?

A tengerszinten érvényes ISA (International Standard Atmosphere) szabvány adatok:

$z_0=0\text{m}$ szinten $p_0=101325\text{Pa}$, $T_0=288\text{K}$, valamint $g=9.81\text{ N/kg}$, levegőre $R=287\text{ J/(kgK)}$.

MEGOLDÁS

6. FELADAT (9p) /

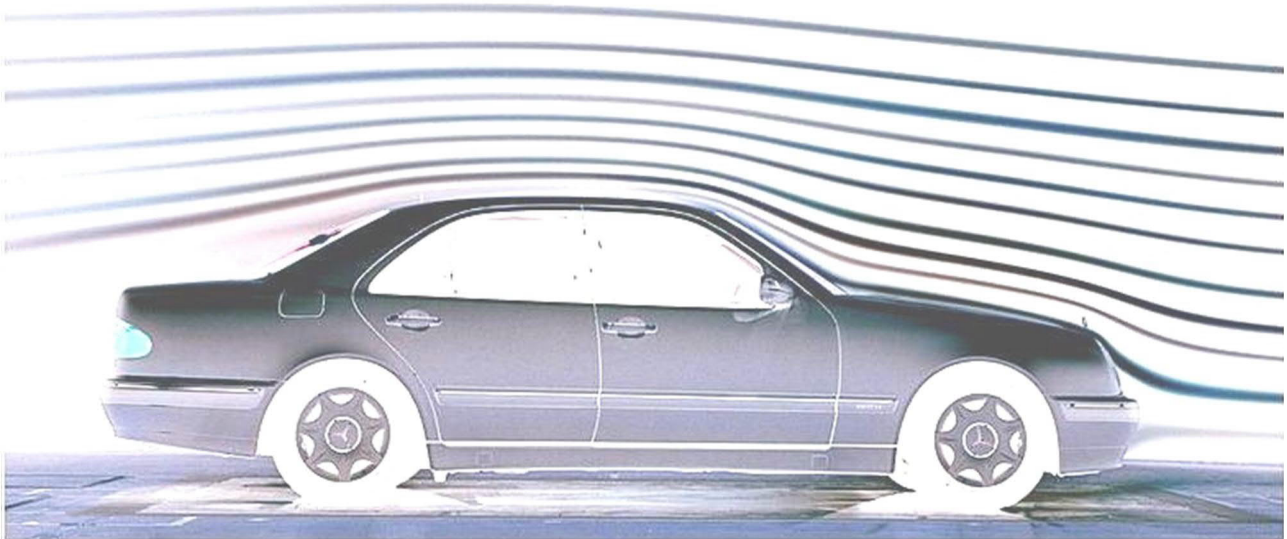
- a) Írja fel az Euler-egyenlet normális irányú komponensegyenletét!
 b) Jelölje (+) ill.(-) jelekkel a mellékelt ábrán a gépjármű karosszérián a túlnyomásos ill. depressziós helyeket!
 c) Jelölje be (**T**) jellel a karosszérián a torlópontot, és számítsa ki a torlóponti nyomást, ha az autó áll és távol az autótól a megfúvási sebesség $v_{\infty}=180\text{km/h}$, a levegő sűrűsége $\rho_{\text{lev}}=1.2\text{kg/m}^3$, $R=287\text{J}/(\text{kgK})$, a környezeti nyomás $p_0=100500\text{Pa}$!

MEGOLDÁS

- a) Euler-egyenlet normális irányú komponensegyenlete:

- b)

- c)